

Астана қ. Білім басқармасы ММ
Астана қаласы әкімдігінің «Әдістемелік орталығы» МКҚК

**ОРТА БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫ БІЛІМ АЛУШЫЛАРЫНЫҢ
ҮЛГЕРІМ САПАСЫНА МОНИТОРИНГ ҚОРЫТЫНДЫСЫ
БОЙЫНША 2023-2024 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ ІV ТОҚСАНЫНА
ТАЛДАМАЛЫҚ АНЫҚТАМА**

Астана 2024

Білім алушылардың білім сапасына Мониторинг әр тоқсан сайын және оқу жылының соңында жүргізіледі.

Мониторингтің мақсаты: 2023-2024 оқу жылының 4 тоқсанындағы білім алушылардың білім сапасының орташа қалалық көрсеткішін анықтау.

Міндеттер:

- жоғары және төмен нәтижелі мектептерді анықтау;
- мектеп көрсеткішінің төмендеуіне әсер ететін оқу пәндерін анықтау;
- білім алушылардың білім сапасын арттыру бойынша педагогтер мен орта білім беру ұйымдары үшін әдістемелік ұсынымдар әзірлеу;

Мониторинг объектісі: интернет-порталдағы электрондық журналдағы мектептердің жиынтық есептері "Kundelik.kz".

«Kundelik.kz» интернет-порталында толтырылған сыныптар мен оқу пәндері бойынша бағалардың электронды журналына сәйкес орта білім беру ұйымдары тоқсан сайын қала мектептеріндегі оқушылардың үлгерімі туралы қорытынды есеп жасайды.

2023-2024 оқу жылының 4-тоқсанында білім алушылардың білім сапасына Мониторинг 2024 жылғы 29 мамырдағы Kundelik есептілігінің жағдайы бойынша **99 орта білім** беру ұйымдары арасында жүргізілді.

1-кестеде ағымдағы оқу жылының 3 және 4-тоқсанындағы білім сапасының салыстырмалы динамикасы көрсетілген.

1-кесте. 2023-2024 оқу жылының 3 және 4-тоқсанындағы қала мектептері бойынша білім алушылардың үлгерімінің сапасы туралы мәліметтер

№	ОББҰ атауы	III ттқсан 2023-2024	IV тоқсан 2023-2024	Сапа динамикасы (+, -)
1	№ 82 «Дарын» мамандандырылған лицейі	87,15%	89,81%	2,66%
2	Дарынды қыздарға арналған «Білім – инновация» лицей-интернаты	72,00%	84,00%	12,00%
3	№ 81 мамандандырылған гимназия	81,75%	83,88%	2,13%
4	Дарынды ұлдарға арналған «Білім – инновация» лицей-интернаты	82,00%	75,00%	-7,00%
5	№51 мектеп-гимназия	66,56%	70,07%	3,51%
6	№59 мектеп-лицей	69,28%	68,37%	-0,91%
7	№77 мектеп-гимназия	69,23%	67,26%	-1,97%
8	№10 мектеп-гимназия	67,61%	66,45%	-1,16%
9	№91 мектеп-гимназия	66,38%	65,67%	-0,71%
10	№93 мектеп-лицей	65,49%	65,28%	-0,21%
11	№9 мамандандырылған лицей «Зерде»	73,01%	65,23%	-7,78%
12	№46 балабақша-мектеп-гимназия	68,62%	64,81%	-3,81%
13	№70 мектеп-лицей	63,91%	64,50%	0,59%
14	№84 мектеп-лицей	66,21%	64,06%	-2,15%
15	№33 балабақша-бастауыш мектеп	62,39%	63,89%	1,50%
16	№64 мектеп-лицей	60,48%	63,80%	3,32%
17	№97 мектеп-гимназия	65,54%	63,71%	-1,83%
18	№17 мектеп-гимназия	63,68%	63,58%	-0,10%
19	№69 мектеп-гимназия	62,09%	62,73%	0,64%
20	№47 балабақша-мектеп-гимназия	69,50%	61,78%	-7,72%
21	№73 мектеп-лицей	53,73%	61,62%	7,89%
22	№28 мектеп-лицей	60,14%	61,16%	1,02%
23	№3 мектеп-гимназия	62,06%	60,90%	-1,16%

24	№88 мектеп-лицей	62,77%	60,75%	-2,02%
25	№30 мектеп-гимназия	62,41%	60,39%	-2,02%
26	№63 мектеп-гимназия	60,98%	60,24%	-0,74%
27	№15 мектеп-лицей	60,37%	60,20%	-0,17%
28	№60 мектеп-лицей	63,65%	60,08%	-3,57%
29	№2 мектеп-гимназия	59,60%	59,38%	-0,22%
30	№38 мектеп-лицей	59,70%	59,27%	-0,43%
31	№76 мектеп-лицей	62,34%	59,19%	-3,15%
32	№14 мектеп-гимназия	58,75%	58,74%	-0,01%
33	№52 мектеп-гимназия	58,49%	58,66%	0,17%
34	№24 орта мектеп	59,01%	58,46%	-0,55%
35	№1 мектеп-лицей	62,51%	58,13%	-4,38%
36	№56 мектеп-лицей	55,61%	57,94%	2,33%
37	№48 мектеп-лицей	58,75%	57,87%	-0,88%
	ЖАЛПЫ ОРТАША	58,77%	57,85%	-0,92%
38	№85 мектеп-лицей	59,60%	57,64%	-1,96%
39	№66 мектеп-лицей	58,72%	57,64%	-1,08%
40	№34 орта мектеп	57,53%	57,61%	0,08%
41	№7 мектеп-гимназия	60,6 2%	57,59%	-3,03%
42	№53 мектеп-лицей	58,69%	57,59%	-1,10%
43	№12 балабақша-бастауыш мектеп	56,94%	57,58%	0,64%
44	№57 орта мектеп	56,02%	57,44%	1,42%
45	№80 мектеп-гимназия	59,38%	57,41%	-1,97%
46	№65 мектеп-гимназия	58,45%	57,41%	-1,04%
47	№67 гимназия	58,72%	57,37%	-1,35%
48	№62 мектеп-лицей	60,80%	57,31%	-3,49%
49	№5 гимназия	52,90%	57,23%	4,33%
50	№72 мектеп-лицей	58,17%	57,11%	-1,06%
51	№20 орта мектеп	56,60%	57,04%	0,44%
52	№89 мектеп-лицей	57,71%	56,82%	-0,89%
53	№92 мектеп-лицей	58,13%	56,77%	-1,36%
54	№79 мектеп-лицей	61,06%	56,73%	-4,33%
55	№31 мектеп-гимназия	60,57%	56,67%	-3,90%
56	№75 мектеп-гимназия	57,02%	56,48%	-0,54%
57	№13 орта мектеп	56,88%	56,27%	-0,61%
58	№61 мектеп-лицей	59,00%	56,17%	-2,83%
59	№19 орта мектеп	55,83%	56,07%	0,24%
60	№87 мектеп-гимназия	54,85%	55,95%	1,10%
61	№78 мектеп-гимназия	58,17%	55,93%	-2,24%
62	№43 орта мектеп	56,28%	55,86%	-0,42%
63	№55 орта мектеп	55,44%	55,63%	0,19%
64	№22 мектеп-гимназия	59,60%	55,60%	-4,00%
65	№29 орта мектеп	55,06%	55,47%	0,41%
66	№4 мектеп-гимназия	56,28%	55,43%	-0,85%
67	№8 мектеп-лицей	55,03%	55,40%	0,37%
68	№26 мектеп-гимназия	56,50%	55,11%	-1,39%
69	№44 орта мектеп	54,67%	54,97%	0,30%
70	№68 мектеп-гимназия	54,31%	54,53%	0,22%
71	№23 орта мектеп	55,01%	54,43%	-0,58%
72	№11 мектеп-лицей	54,85%	54,40%	-0,45%
73	№6 гимназия	58,76%	54,28%	-4,48%
74	№86 мектеп-гимназия	53,90%	54,23%	0,33%
75	№50 мектеп-лицей	56,95%	53,96%	-2,99%
76	№42 орта мектеп	53,96%	53,79%	-0,17%
77	№18 орта мектеп	53,58%	53,61%	0,03%

78	№54 мектеп-лицей	55,37%	53,30%	-2,07%
79	№83 мектеп-гимназия	56,18%	53,20%	-2,98%
80	№35 мектеп-лицей	54,33%	52,74%	-1,59%
81	№71 мектеп-лицей	51,70%	52,70%	1,00%
82	№27 мектеп-лицей	56,28%	52,25%	-4,03%
83	№74 мектеп-гимназия	51,69%	52,05%	0,36%
84	№58 мектеп-гимназия	52,56%	52,04%	-0,52%
85	№45 орта мектеп	54,55%	51,88%	-2,67%
86	№21 орта мектеп	52,49%	51,64%	-0,85%
87	№25 орта мектеп	56,38%	51,45%	-4,93%
88	№40 мектеп-лицей	53,75%	51,42%	-2,33%
89	№96 мектеп-гимназия	52,07%	51,13%	-0,94%
90	№49 мектеп-гимназия	52,17%	50,64%	-1,53%
91	№32 мектеп-гимназия	54,72%	50,30%	-4,42%
92	№16 орта мектеп	54,65%	50,16%	-4,49%
93	№94 мектеп-гимназия	56,68%	50,00%	-6,68%
94	№37 мектеп-лицей	54,31%	49,37%	-4,94%
95	№95 мектеп-лицей	50,78%	47,27%	-3,51%
96	№90 гимназия	45,92%	46,27%	0,35%
97	№36 орта мектеп	46,16%	44,70%	-1,46%
98	№41 орта мектеп	46,58%	44,14%	-2,44%
99	№39 кешкі (аусымды) мектеп	33,12%	37,34%	4,22%

3-ші және 4-ші тоқсандарда білім алушылардың білім сапасының оң тұрақты өсімі бар ОББҰ **жасыл түспен** белгіленді.

Сары түспен белгіленген:

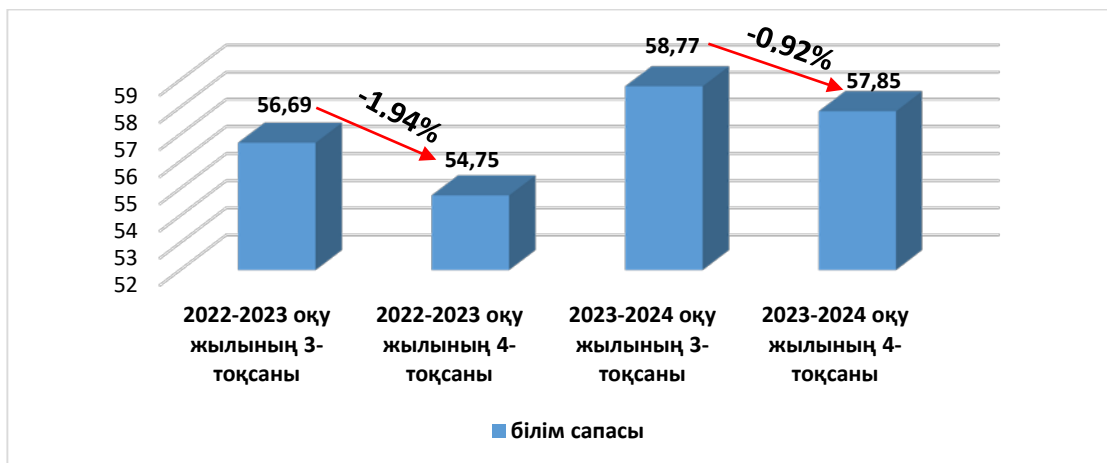
Сапа көрсеткіші 3-ші тоқсанда орташа қалалық деңгейден жоғары болғанмен, 4-ші тоқсанда теріс динамикасы бар ОББҰ.

Орташа қалалық деңгейден төмен көрсеткіші бар, бірақ 3-ші және 4-тоқсанда оң өсім көрсеткен ОББҰ.

Қызыл түспен 3-ші және 4-ші тоқсанда теріс динамикасы бар және білім сапасы орташа қалалық деңгейден төмен көрсеткіші бар ОББҰ белгіленді.

2023-2024 оқу жылының 4-тоқсанындағы білім алушылардың үлгерімінің мониторингі бойынша ағымдағы оқу жылының 3-тоқсанындағы деректермен салыстырғанда үлгерім сапасының орташа көрсеткіші 57,85% құрап, -0,92% төмендеген. Өткен оқу жылында -1,94% төмендеген (сурет.1):

Сурет 1. 2022-2023 және 2023-2024 оқу жылдарындағы білім алушылардың 3 және 4-тоқсандағы білім сапасының көрсеткіштері, %

Осылайша, өткен және ағымдағы жылдың 3-ші және 4-ші тоқсандардағы деректерді талдай отырып, 2023-2024 оқу жылында сапа көрсеткішінің -0,92%

- ға дейін төмендеуі байқалады, бұл өткен жылдың көрсеткішінен -1,02% - ға төмен.

1-суреттен 2023-2024 оқу жылындағы 3-ші және 4-ші тоқсанның көрсеткіштері өткен оқу жылының көрсеткіштерінен жоғары екенін көруге болады:

- ағымдағы жылы 3-ші тоқсанның көрсеткіші 2,08% - ға өсті;
- 4-ші тоқсанның көрсеткіші өткен жылмен салыстырғанда 3,1% - ға өсті.

Жалпы, өткен оқу жылының 4-ші тоқсанымен салыстырғанда ағымдағы жылдың 4-ші тоқсанында білім сапасының көрсеткішін бақылауды күшейту туралы айтуға болады.

Алайда, білім алушылардың білім сапасы тұрақсыз динамиканы көрсетеді, өйткені 3-ші тоқсанда өткен жылдың 3-ші тоқсанымен салыстырғанда көрсеткіштің +2,08% - ға өсуі байқалды, ал 4-ші тоқсанда - 0,92% - ға төмендеуі байқалды. 4-ші тоқсанда көрсеткіштің төмендеуінің себебі сабақтарды жүргізу сапасын бақылаудың әлсіреуі болып табылады. 3-ші тоқсанда қалалық көрсеткіштен жоғары болған, бірақ 4-ші тоқсанда білім сапасының төмендеуіне жол берген және қалалық деңгейден төмен болған 8 ОББҰ (№№ 85, 7, 80, 62, 79, 31, 61, 22) анықталды (мектептердің тәртібі олардың орналасуына сәйкес 1-кестеде көрсетілген).

Өткен 2022-2023 оқу жылының 3-ші және 4-ші тоқсанда 8 ОББҰ (№№ 76, 79, 75, 25, 43, 22, 50, 94) көрсеткіш төмендеді.

№ 79 және 22 мектептерде екі жыл қатарынан сапа көрсеткіші төмен. Демек, осы ұйымдардың басшылығы келесі оқу жылында 4-ші тоқсанның білім сапасын мектепшілік бақылауға алуы керек.

Білім сапасына жүргізілген мониторингке сәйкес 2023-2024 оқу жылының 4-тоқсанындағы білім алушылардың үлгерімі 54,75% болған, бұл 2022-2023 оқу жылының 4-тоқсанымен салыстырғанда үлгерім сапасының орташа көрсеткішін +3,1% өскенін немесе 57,85% құрайды (2-кесте).

Кесте 2. 2022-2023, 2023-2024 оқу жылдарындағы 4-тоқсан көрсеткіштерінің салыстырмалы кестесі

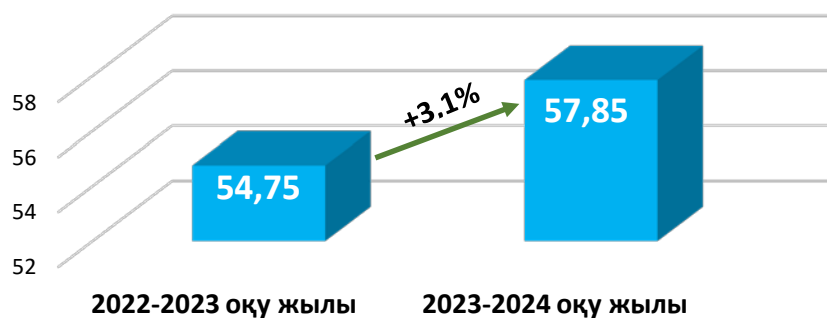
№	ОББҰ атауы	IV тоқсан 2022-2023	IV тоқсан 2023-2024	Сапа динамикасы (+, -)
1	№ 82 «Дарын» мамандандырылған лицейі	88,33%	89,81%	1,48%
2	Дарынды қыздарға арналған «Білім – инновация» лицей-интернаты	80,00%	84,00%	4,00%
3	№ 81 мамандандырылған гимназия	81,34%	83,88%	2,54%
4	Дарынды ұлдарға арналған «Білім – инновация» лицей-интернаты	66,00%	75,00%	9,00%
5	№51 мектеп-гимназия	66,72%	70,07%	3,35%
6	№59 мектеп-лицей	65,79%	68,37%	2,58%
7	№77 мектеп-гимназия	60,45%	67,26%	6,81%
8	№10 мектеп-гимназия	63,15%	66,45%	3,30%
9	№91 мектеп-гимназия	65,74%	65,67%	-0,07%
10	№93 мектеп-лицей	65,78%	65,28%	-0,50%
11	№9 мамандандырылған лицей «Зерде»	83,72%	65,23%	-18,49%
12	№46 балабақша-мектеп-гимназия	59,14%	64,81%	5,67%
13	№70 мектеп -лицей	64,30%	64,50%	0,20%

14	№84 мектеп -лицей	58,99%	64,06%	5,07%
15	№33 детский сад-начальная школа	65,49%	63,89%	-1,60%
16	№64 мектеп -лицей	63,93%	63,80%	-0,13%
17	№97 мектеп -гимназия	*	63,71%	*
18	№17 мектеп -гимназия	49,22%	63,58%	14,36%
19	№69 мектеп -гимназия	59,36%	62,73%	3,37%
20	№47 балабақша-мектеп-гимназия	56,16%	61,78%	5,62%
21	№73 мектеп -лицей	56,19%	61,62%	5,43%
22	№28 мектеп -лицей	57,96%	61,16%	3,20%
23	№3 мектеп -гимназия	57,17%	60,90%	3,73%
24	№88 мектеп -лицей	55,35%	60,75%	5,40%
25	№30 мектеп -гимназия	57,70%	60,39%	2,69%
26	№63 мектеп -гимназия	56,40%	60,24%	3,84%
27	№15 мектеп -лицей	55,76%	60,20%	4,44%
28	№60 мектеп -лицей	59,68%	60,08%	0,40%
29	№2 мектеп -гимназия	52,57%	59,38%	6,81%
30	№38 мектеп -лицей	58,79%	59,27%	0,48%
31	№76 мектеп -лицей	54,55%	59,19%	4,64%
32	№14 мектеп -гимназия	51,10%	58,74%	7,64%
33	№52 мектеп -гимназия	55,00%	58,66%	3,66%
34	№24 орта мектеп	55,44%	58,46%	3,02%
35	№1 мектеп -лицей	57,44%	58,13%	0,69%
36	№56 мектеп -лицей	58,45%	57,94%	-0,51%
37	№48 мектеп -лицей	50,16%	57,87%	7,71%
	ЖАЛПЫ ОРТАША	54,75%	57,85%	3,10%
38	№85 мектеп -лицей	53,07%	57,64%	4,57%
39	№66 мектеп -лицей	55,01%	57,64%	2,63%
40	№34 орта мектеп	56,69%	57,61%	0,92%
41	№7 мектеп -гимназия	57,47%	57,59%	0,12%
42	№53 мектеп -лицей	56,69%	57,59%	0,90%
43	№12 балабақша-бастауыш мектеп	53,57%	57,58%	4,01%
44	№57 орта мектеп	53,32%	57,44%	4,12%
45	№80 мектеп -гимназия	51,67%	57,41%	5,74%
46	№65 мектеп -гимназия	58,43%	57,41%	-1,02%
47	№67 гимназия	50,86%	57,37%	6,51%
48	№62 мектеп -лицей	51,73%	57,31%	5,58%
49	№5 гимназия	49,54%	57,23%	7,69%
50	№72 мектеп -лицей	51,77%	57,11%	5,34%
51	№20 орта мектеп	55,44%	57,04%	1,60%
52	№89 мектеп -лицей	55,24%	56,82%	1,58%
53	№92 мектеп -лицей	58,35%	56,77%	-1,58%
54	№79 мектеп -лицей	54,51%	56,73%	2,22%
55	№31 мектеп -гимназия	54,31%	56,67%	2,36%
56	№75 мектеп -гимназия	54,00%	56,48%	2,48%
57	№13 орта мектеп	49,54%	56,27%	6,73%
58	№61 мектеп -лицей	57,78%	56,17%	-1,61%
59	№19 орта мектеп	45,20%	56,07%	10,87%
60	№87 мектеп -гимназия	53,00%	55,95%	2,95%
61	№78 мектеп -гимназия	44,78%	55,93%	11,15%
62	№43 орта мектеп	53,14%	55,86%	2,72%
63	№55 орта мектеп	52,94%	55,63%	2,69%
64	№22 мектеп -гимназия	50,03%	55,60%	5,57%
65	№29 орта мектеп	53,84%	55,47%	1,63%
66	№4 мектеп -гимназия	51,66%	55,43%	3,77%
67	№8 мектеп -лицей	49,55%	55,40%	5,85%

68	№26 мектеп -гимназия	50,08%	55,11%	5,03%
69	№44 орта мектеп	48,75%	54,97%	6,22%
70	№68 мектеп -гимназия	53,47%	54,53%	1,06%
71	№23 орта мектеп	49,07%	54,43%	5,36%
72	№11 мектеп -лицей	55,62%	54,40%	-1,22%
73	№6 гимназия	52,42%	54,28%	1,86%
74	№86 мектеп -гимназия	50,48%	54,23%	3,75%
75	№50 мектеп -лицей	44,10%	53,96%	9,86%
76	№42 орта мектеп	59,89%	53,79%	-6,10%
77	№18 орта мектеп	53,00%	53,61%	0,61%
78	№54 мектеп -лицей	44,37%	53,30%	8,93%
79	№83 мектеп-гимназия	48,46%	53,20%	4,74%
80	№35 мектеп-лицей	50,38%	52,74%	2,36%
81	№71 мектеп-лицей	46,41%	52,70%	6,29%
82	№27 мектеп-лицей	55,11%	52,25%	-2,86%
83	№74 мектеп-гимназия	44,30%	52,05%	7,75%
84	№58 мектеп-гимназия	48,53%	52,04%	3,51%
85	№45 орта мектеп	46,86%	51,88%	5,02%
86	№21 орта мектеп	49,86%	51,64%	1,78%
87	№25 орта мектеп	53,63%	51,45%	-2,18%
88	№40 мектеп-лицей	61,02%	51,42%	-9,60%
89	№96 мектеп-гимназия	*	51,13%	*
90	№49 мектеп-гимназия	48,72%	50,64%	1,92%
91	№32 мектеп-гимназия	49,48%	50,30%	0,82%
92	№16 орта мектеп	52,15%	50,16%	-1,99%
93	№94 мектеп-гимназия	42,94%	50,00%	7,06%
94	№37 мектеп-лицей	49,25%	49,37%	0,12%
95	№95 мектеп-лицей	*	47,27%	*
96	№90 гимназия	35,11%	46,27%	11,16%
97	№36 орта мектеп	34,65%	44,70%	10,05%
98	№41 орта мектеп	47,31%	44,14%	-3,17%
99	№39 кешкі аусымды мектеп	24,20%	37,34%	13,14%
<p>* Ескерту 4-ші тоқсанда білім алушылардың білім сапасының оң тұрақты өсімі бар ОББҰ жасыл түспен белгіленді. Сары түспен белгіленген: Сапа көрсеткіші 4-ші тоқсанда орташа қалалық деңгейден жоғары болғанмен, теріс динамикасы бар ОББҰ. Орташа қалалық деңгейден төмен көрсеткіші бар, бірақ 4-тоқсанда оң өсім көрсеткен ОББҰ. Қызыл түспен 4-ші тоқсанда теріс динамикасы бар және білім сапасы орташа қалалық деңгейден төмен көрсеткіші бар ОББҰ белгіленді.</p>				

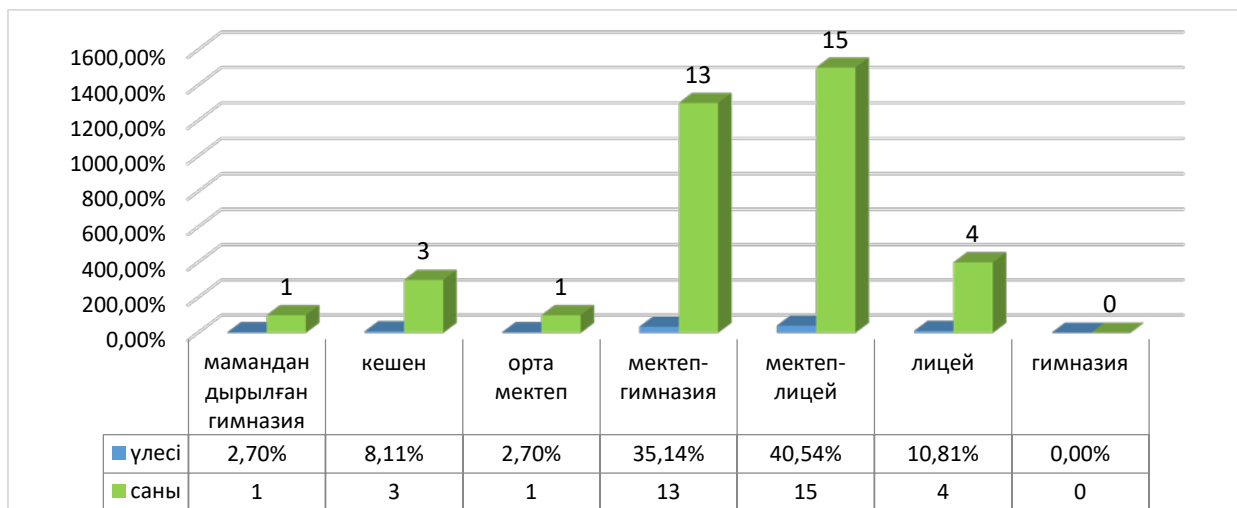
Демек, 2022-2023 және 2023-2024 оқу жылының 4-тоқсанындағы білім сапасының өсуі **+3,1%** құрады (сурет.2):

Сурет 2. Екі оқу жылындағы білім алушылардың 4-тоқсандағы білім сапасының көрсеткіштері (2022-2023, 2023-2024), %

2023-2024 оқу жылының 4-тоқсанында білім сапасы орташа қалалық көрсеткіштен жоғары орта білім беру ұйымдарының типтер мен түрлері бойынша үлесі 3-суретте көрсетілген.

Сурет 3. Үлгерім сапасы 4-ші тоқсандағы білім сапасы орташа қалалық көрсеткіштен жоғары орта білім беру ұйымдарының типтер мен түрлері бойынша үлесі, %

2023-2024 оқу жылындағы 4-ші тоқсан қорытындысының талдауы бойынша білім сапасы 37 мектепте қалалық пайыздан жоғары болды, 3-тоқсанмен салыстырғанда бұл көрсеткіш 3 ОББҰ төмендеген (3-ші тоқсанда 40 ОББҰ білім сапасы қалалық көрсеткіштен жоғары болған).

Төмендеудің себебі - ағымдағы жылдың 4-ші тоқсанында 13 (№№ 66, 34, 7, 53, 65, 20, 89, 92, 61, 11, 42, 27, 40) мектепте білім сапасы қалалық көрсеткіштен төмендеген, өткен оқу жылының 4-ші тоқсанымен салыстырғанда тек 5 мектепте (№№ 17, 2, 76, 14, 48) білім сапасы қалалық орташа көрсеткіштен жоғары болды. (мектептердің тәртібі олардың орналасқан жеріне сәйкес 2-кестеде көрсетілген).

Бұл ретте қала бойынша ең жоғары көрсеткіш 89,81% құрады немесе 4-ші тоқсанмен салыстырғанда +1,48% - ға өсті (№82 «Дарын» мамандандырылған лицейі). Білім алушылардың білім сапасы қалалық көрсеткіштен жоғары мектептердің көрсеткіштері 57,87% - дан 89,81% - ға дейін көрсетеді.

Мониторинг тек сыртқы салыстырмалы диагностиканы ғана емес, сонымен қатар ішкі диагностиканы да көрсетеді, яғни мектеп оқушыларының үлгерімінің сапасы соңғы 2 оқу жылындағы өз көрсеткіштерімен салыстырылады.

Екі жылдағы мектептердің 4 тоқсандағы білім сапасының көрсеткіштерін салыстыра отырып, орташа қалалық мәннен жоғары көрсеткіші бар 37 ОББҰ анықталды (2-кестенің деректері):

- №17 мектеп-гимназиясы +14,36% - ға және дарынды қыздарға арналған «Білім-инновация» лицей-интернаты» +9 % - ға өз көрсеткіштерін жақсартты және 28 ОББҰ көрсеткіштің өсуі +0,2% - дан +7,71%-ге дейін болды.

- 6 ОББҰ (№№ 91, 64, 93, 56, 33, 9) білім сапасы қалалық деңгейден жоғары, бірақ олардың динамикасы өткен жылдың 4-ші тоқсанымен салыстырғанда -0,07% - дан -18,49% - ға дейін төмендеген. Мұнда №9 «Зерде» мамандандырылған мектебінің сапасының төмендеуінің ең жоғары көрсеткіші (-18,49%), алайда, өткен жылы олар осындай кезеңде +13,59% - ға өскен. Ең төмендеу көрсеткіші (0,07%) №91 мектеп-гимназиясы көрсетті.

Демек, 6 ОББҰ деректерінше жалпы орта мектептің білім сапасының төмендеуіне әсер ететін параллельдерді бақылауды күшейтуі керек.

Алайда, білім сапасы орташа қалалық деңгейінен төмен көрсететін 50 мектеп бар, бірақ олардың ішкі көрсеткіштерінде 2022-2023 және 2023-2024 оқу жылдарындағы 4 тоқсанмен салыстырғанда өсу динамикасы бар. Бұл мектептердегі сапа көрсеткішінің өсуі +0,12-ден +13,14% - ға дейін (2-кестені қараңыз).

Өткен жылы қалалық көрсеткіштен төмен болған, бірақ өсудің оң динамикасын көрсеткен 35 ОББҰ болды.

Осылайша, ағымдағы жылы білім алушылардың білім сапасы көрсеткішінің өсуінде оң үрдісі бар +15 ОББҰ артты.

Қалалық деңгейден төмен нәтиже көрсеткен мектептердің жалпы саны 62 ОББҰ құрайды, бұл ретте қала бойынша төмен көрсеткіш 44,14% (№41 ОМ) құрады, өткен жылы ең төмен көрсеткіш 34,65% (№36 ОМ) болды.

Сапа көрсеткішінің төменгі шекарасының +9,49% - ға 34,65-тен 44,14% - ға ауысуы мектептерде білім алушылардың білім сапасының көрсеткішіне бақылауды күшейту керектігін білдіреді.

Ең төмендеу динамикасын № 40 мектеп лицейі көрсетті (-9,6%). Өткен жылы №50 мектеп-лицей (-20,9%) және №94 мектеп-гимназия (-14,06%) төмен көрсеткіш көрсетті.

Ағымдағы жылы тек 1 мектеп ең төмендеу динамикасын көрсетті және төмендеу көрсеткіші өткен жылы -20,9% - дан 2 есеге дейін, ағымдағы жылы - 9,6% - ға дейін азайды.

№ 39 кешкі ауысымдағы мектеп ағымдағы жылдың 4-тоқсанында 37,34% көрсеткен, өткен жылдың 4-тоқсанымен салыстырғанда өсім +13,14% (24,2%).

4-тоқсанның қалалық көрсеткішінен төмен (57,85%) 62 мектептің мониторинг нәтижелеріне қарай мектептер оқыту типтері, түрлері және бейіні бойынша төмендегідей бөлінді:

- орта мектептер: 18 ОББҰ (ОМ №№ 13, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 25, 29, 34, 36, 41, 43, 44, 45, 55, 57, № 39 кешкі мектеп)

- мектеп-гимназиялар: 19 ОББҰ (№№ 4, 7, 22, 26, 31, 32, 49, 58, 65, 68, 74, 75, 78, 80, 83, 86, 87, 94, 96) өткен жылы 18 ОББҰ (2, 4, 14, 17, 22, 26, 31, 32, 58, 68, 74, 75, 78, 80, 83, 86, 87, 94) болды

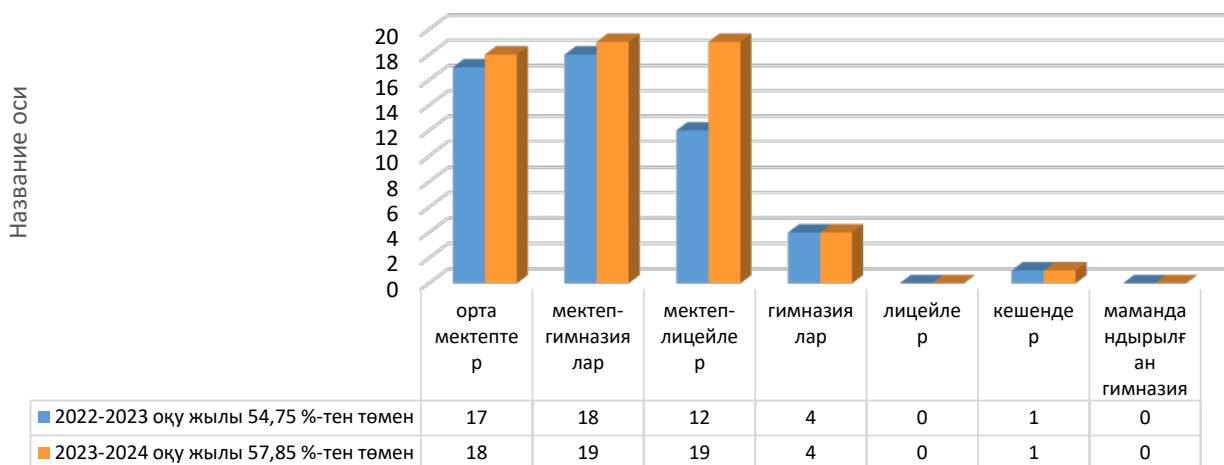
- мектеп-лицейлер: 19 ОББҰ (№№ 8, 11, 27, 35, 37, 40, 50, 53, 54, 61, 62, 66, 71, 72, 79, 85, 89, 92, 95) өткен жылы 12 ОББҰ болды (№8, 35, 37, 48, 50, 54, 62, 71, 72, 76, 79, 85)

- гимназиялар: 4 ОББҰ (№№ 5, 6, 67, 90) өткен жылы да осы гимназиялар болды,

- кешендер: 1 ОББҰ (№12) өткен жылы да осы кешен.

Білім сапасы қалалық көрсеткіштен 57,85% төмен ОББҰ типтері, түрлері, және оқу бейіні бойынша бөлінуі 5-суретте көрсетілген.

Сурет 5. Білім сапасы қалалық көрсеткіштен 57,85% төмен ОББҰ типтері, түрлері, және оқу бейіні бойынша бөлінуі

2023-2024 оқу жылының 4-тоқсанындағы білім сапасы қалалық деңгейден төмен білім алушылардың мониторинг қорытындыларын қарастыра отырып:

40% дейін 1 ОББҰ (№39 кешкі мектеп) өткен жылы 3 ОББҰ болды, 40% - дан 50% - ға дейін 6 ОББҰ (№№ 94, 37, 95, 90, 36, 41) өткен жылы 21 ОББҰ,

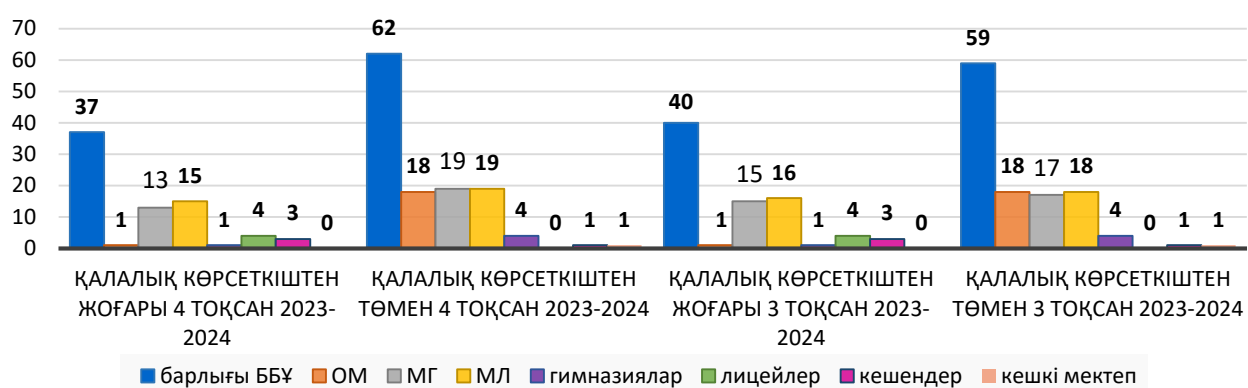
50% - дан 57,85% - ға дейін 55 ОББҰ (№№ 85, 66, 34, 7, 53, 12, 57, 65, 80, 67, 62, 5, 72, 20, 89, 92, 79, 31, 75, 13, 61, 19, 87, 78, 43, 55, 22, 29, 4, 8, 26, 44, 68, 23, 11, 6, 86, 50, 42, 18, 54, 83, 35, 71, 27, 74, 58, 45, 21, 25, 40, 96, 49, 32, 16) өткен жылы 28 ОББҰ болды (мектептердің тәртібі 2-кестедегі тәртіпке сәйкес келтірілген).

Қалалық көрсеткіштен төмен мектептердің сапа деңгейі өткен оқу жылының 4-ші тоқсанымен салыстырғанда +27 ОББҰ-ға артып, сапа

көрсеткіші 50% - дан 57,85% - ға дейінгі мектептермен салыстырғанда өсуінде оң үрдісті көрсетеді.

Білім алушылардың үлгерім сапасы қалалық көрсеткіштен жоғары немесе төмен көрсеткен ұйымдардың типтері, түрлері және оқыту бейіні бойынша саны 6-суретте көрсетілген.

Сурет 6. 2023-2024 оқу жылының 3-ші және 4-ші тоқсанындағы білім алушылардың үлгерім сапасының орташа қалалық көрсеткіші бойынша орта білім беру ұйымдарын типтер мен түрлерге бөлінуі

6-суретте ағымдағы оқу жылының 4-тоқсанындағы білім сапасын 57,85% - дан жоғары (37 ОББҰ) көрсеткен орта білім беру ұйымдарының саны қалалық көрсеткіштен (62 ОББҰ) жоғары нәтижелері бар мектептер санына қарағанда аз екенін көруге болады. Ағымдағы оқу жылының 3-тоқсанында білім сапасын көрсеткен орта білім беру ұйымдарының саны 58,77% - дан жоғары (40 ОББҰ), ал нәтижелері қалалық көрсеткіштен жоғары мектеп саны (59 ОББҰ) болды.

4-ші тоқсанда 8 ОББҰ (4 мектеп-лицейлері №№ 61, 62, 79, 85 және 4 мектеп-гимназиялар №№ 7, 22, 31, 80) сапа көрсеткіштерінің төмендеуіне байланысты 3 ОББҰ орташа қалалық көрсеткіштен жоғары болды. Тек 5 ОББҰ-да көрсеткіш ағымдағы жылдың 3-ші тоқсанымен салыстырғанда орта қалалық көрсеткіштен жоғары болды. Нәтижесінде орташа қалалық деңгейден төмен көрсеткіші бар 3 мектепке кеміді.

Бұдан басқа, қалалық деңгейден төмен нәтижелері бар біріктірілген білім беру ұйымдарының (МЛ, МГ) саны 38 ОББҰ, ал оқыту бейіні (гимназия) бойынша – 4 ОББҰ, ал қалалық деңгейден жоғары көрсеткіші бар ұйымдар – 28 ОББҰ (МГ, МЛ) және 5 ОББҰ бейіні бойынша (№ № 9, 81, 82, БИЛ(ұл), БИЛ(қыз)). Төмен балл жинаған орта мектептер 18 ОББҰ, жоғары балл жинаған 1 ОББҰ.

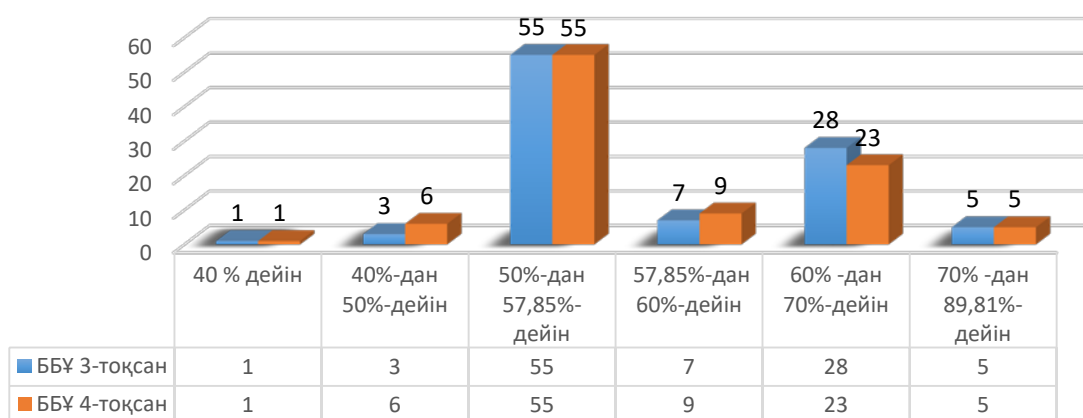
Бұдан мынадай қорытынды жасауға болады:

- (мектеп-гимназия, мектеп-лицей) мәртебесіне қарамастан, білім сапасы қалалық көрсеткіштен төмен ұйымдардың болу тенденциясы орын алады;

жоғары көрсеткіштері бар мектептер саны төмен көрсеткіштері бар мектептер санынан 10 ОББҰ-ға төмен, 3-ші тоқсандағы (8 ОББҰ) жағдаймен салыстырғанда 2 ОББҰ-ға артты.

Қалалық көрсеткіш бойынша орта білім беру ұйымдарының білім сапасы көрсеткіштерінің пайыздық қатынасы 7-суретте графикте көрсетілген.

Сурет 7. 2022-2023 оқу жылының 3-ші және 4-ші тоқсанындағы білім алушылардың үлгерім сапасы бойынша мектептердің бөлінуі

Бұл диаграмма бойынша қорытынды:

1) 4 -тоқсанда көрсеткіштері ең төмен мектептердің саны 1 ОББҰ, ал ең жоғары көрсеткіш 5 ОББҰ көрсетті;

2) үлгерім сапасы 50% - дан қаланың орташа көрсеткішіне дейінгі 55 ОББҰ саны 3-тоқсандағы деңгейінде қалды;

3) үлгерім сапасы 40% - дан 50% - ға дейінгі ОББҰ саны 3-ші тоқсанмен салыстырғанда 3-тен 6-ға дейін өсті;

4) үлгерім сапасы 57,85-тен 60% - ға дейінгі ОББҰ саны 3-ші тоқсанмен салыстырғанда 2 мектепке артып, 9-ға жетті;

5) үлгерім сапасы 60%-дан 70% - ға дейінгі ОББҰ саны 3-ші тоқсанмен салыстырғанда 5-ке азайып, 23 болды.

6) үлгерім сапасы 70%-дан 89,81% - ға дейінгі 5 ОББҰ саны 3-ші тоқсанмен бірдей деңгейде.

4-ші тоқсандағы білім алушылардың үлгерім сапасын 3-ші тоқсанның көрсеткіштерімен салыстырғанда 8 мектепте білім сапасына бақылау төмендеген, себебі 3-тоқсанмен салыстырғанда қала деңгейінен төмен көрсеткіші бар ОББҰ саны -3 мектепке артты.

Сондай-ақ, үлгерім сапасы қалалық көрсеткіштен төмен 50%-дан 57,85% - ға дейінгі **62 ОББҰ** мектептердің негізгі бөлігі **3-ші тоқсандағы деңгейде қалды.**

Сапасы 50%-дан 57,85%-ға дейінгі **62 ОББҰ** 4-ші тоқсанда орташа қалалық сапа көрсеткішінің шегінен өту мүмкіндігі болды. Бұл мектептер өз көрсеткіштерін жақсартқан орнына, **керісінше 4-ші тоқсандағы білім сапасы 3-ші тоқсанмен салыстырғанда -0,92% - ға төмендеді.**

Алайда, бұл ОББҰ -да 3-ші және 4-ші тоқсанның қорытындысы бойынша келесі оқу жылында сапа көрсеткішін арттыру мүмкіндігі сақталады, өйткені олардың орташа қалалық көрсеткіштен артта қалуы - **1,02-ден -9,6% - ға дейінгі диапазонда өзгереді.**

Бұл артта қалушылықты мектептер қалыс қалған параллельдерге және тоқсанына бір ғана «3» бағасы бар білім алушыларға назар аударған жағдайда қысқартуға болады. Осы бағыттағы мақсатты жұмыс мектеп бойынша білім сапасының жалпы көрсеткішін арттыруға мүмкіндік береді.

Сонымен қатар, өткен 2022-2023 оқу жылымен салыстырғанда ағымдағы 4-тоқсанда +3,1%-ға өсу тенденциясы бар.

Оқу үлгерімінің сапасы да білім алушылардың **оқу пәндері шеңберіндегі** білім сапасынан құралады. Көрсеткіштері қалалық деңгейден төмен және сыныптардың жекелеген параллельдері бойынша жалпы қала бойынша үлгерім сапасына әсер ететін мектептердің оқу пәндеріне назар аудару керек:

Кесте 3. ОББҰ 2022-2023 және 2023-2024 оқу жылдарының 4-тоқсанындағы білім сапасының төмен көрсеткіштері бар оқу пәндері

№ п/п	Пән	Орташа сапа 2023-2024 оқу жылы	Қалалық орташадан төмен сапа		БҰ атауы	Ең төменгі көрсеткіш		Параллель/сынып	
			4-тоқсан 2022-2023 оқу жылы	4 тоқсан 2023-2024 оқу жылы		4 тоқсан 2022-2023 оқу жылы	4 тоқсан 2023-2024 оқу жылы		
1	Математика	72,61%	44,91%	45,02%	МЛ №56 МЛ №40 МЛ №28		34,78% 24% 24%		6-в 5-г 6-в
2	Алгебра	59,15%	42,49%	44,57%	МЛ №28 ОМ №25		11,54% 14,29%		9-6 8-г
3	Алгебра және анализ бастамалары	66,52%	44,77%	45,97%	МЛ №88 МЛ №66 МЛ №37		26,67% 26,92% 28,13%		10-в 10-г 11-ә
4	Геометрия	62,85%	46,42%	45,36%	МЛ №28 МЛ №37 ОМ №25 МЛ №79		7,69% 12,90% 14,29% 16%		9-6 8-м 8-г 8-с
5	Химия	68,57%	43%	45,89%	МЛ №1 МЛ №71 МЛ №53 МЛ №79		10,34% 13,51% 14,29% 14,29%		8-в 9-е 7-л 9-г
6	Физика	62,82%	42,51%	45,12%	МЛ №79 МГ №83 МГ №96 МГ №22		11,11% 12,50% 12,90% 14,81%		10-ғ 7-с 9-а 8-в
7	Биология	73,97	44,65%	47,57%	МЛ №40 ОМ №25 МЛ №54		13,04% 14,29% 20%		9-з 8-г 7-ә
8	География	76,16%	44,47%	45,99%	ОМ №16 МЛ №37 МГ №87 МЛ №60 МЛ №37		12,50% 21,05% 23,08% 23,08% 23,68%		9-е 9-к 8-д 8-к 9-е
9	Қазақстан тарихы	75,48%	45,33%	44,42%	Г №6 МГ №2 МГ №83 МГ №14 МГ №31		27,74% 23,53% 30% 30,77% 34,38%		7-г 9-6 6-м 9-6 9-з
10	Қазақ тілі	75,28%	46,35%	47,61%	МГ №96 МЛ №73 МЛ №54 МЛ №53 МЛ №37 МГ №83 МГ №87 МЛ №37		13,64% 14,29% 21,43% 23,33% 26,92% 32% 32% 32,35%		7-6 8-6 7-в 8-к 8-е 5-к 5-г 6-ә

11	Қазақ әдебиеті	74,53%	46,37%	47,28%	МЛІ №37 МГ №96 МЛІ №73 МЛІ №76 МЛІ №54 МЛІ №73	15,38% 18,18% 20,69% 20,83% 25% 28,57%		8-е 7-б 10-а 8-е 8-а 8-б
12	Қазақ тілі мен әдебиеті	71,11%	44,88%	45,29%	МЛІ №35 МЛІ №92 МГ №75 ОМ №25 МГ №31 МГ №7	19,23% 22,22% 22,58% 23,81% 28,13% 34,38%		5-ж 5-в 8-е 8-г 9-з 5-д
13	Орыс тілі	74,64%	43,40%	42,23%	ОМ №16 МГ №69 МЛІ №28 Г №6 МГ №97 МГ №22	14,29% 16% 19,23% 24% 25,81% 28,57%		6-о 9-и 9-г 9-е 6-ж 8-д
14	Орыс әдебиеті	75,89%	44,74%	43,86%	ОМ №16 МЛІ №35 ОМ №21 МЛІ №28 МЛІ №95 МГ №69	14,29% 18,52% 20% 20,83% 21,74% 28%		6-о 6-д 7-г 9-с 10-в 9-и
15	Шет тілі	75,84%	46,36%	46,69%	ОМ №16 МЛІ №79 МЛІ №95 МГ №69 МЛІ №28 МГ №87	10% 22,58% 24,14% 26,67% 26,92% 30,77%		6-л 8-н 7-б 10-н 9-б 8-д

№ р/с	Пән	Қалалық орташадан төмен сапа	ББҰ атауы	Ең төменгі көрсеткіш	Параллель
1	Математика	44,91%	ОМ №20	10%	6
2	Алгебра	42,49%	ОМ №19	25,39%	7
3	Алгебра және анализ бастамалары	44,77%	МЛІ №40	23,89%	10
4	Геометрия	46,42%	МГ №26 Г №5	11,11% 11,54%	8 9
5	Химия	43%	Г №5	23,83%	9
6	Физика	42,51%	Г №5	21,54%	8
7	Биология	44,65%	ОМ №13	26,94%	8
8	География	44,47%	ОМ №19	16,67%	9
9	Дүниежүзілік тарих	45,48%	ОМ №20	10%	6
10	Қазақстан тарихы	45,33%	МЛІ №16	18,18%	7
11	Қазақ тілі	46,35%	№39 кешкі аусымды мектеп	20%	9
12	Қазақ әдебиеті	46,37%	МГ №83	10,71%	8
13	Қазақ тілі мен әдебиеті	44,88%	ОМ №19	20,0%	6
14	Орыс тілі	43,40%	ОМ №20	10%	6
15	Орыс әдебиеті	44,74%	ОМ №20	10%	6
16	Орыс тілі мен әдебиеті	46,69%	МГ №31	18,18%	10
17	Шет тілі	46,36%	ОМ №41	10%	8

Жоғарыда аталған пәндердің төмен көрсеткіштері көп жағдайда орта мектептер мен мектеп-гимназияларда анықталғанына назар аударған жөн. Демек, **жаратылыстану-математикалық цикл пәндері бойынша 50%-ға дейін теріс динамиканы көрсеткен мектептердегі үлгерім сапасы орта есеппен 44,15%, ал қоғамдық-гуманитарлық цикл пәндері бойынша 45,51%** құрайды, бұл қалалық көрсеткіштен 54,75% - ға төмен.

4 тоқсан бойынша білім алушылардың білім сапасының мониторингін талдау негізінде келесі **қорытындылар** жасауға болады:

-екі оқу жылында (2021-2022, 2022-2023) 4-тоқсан бойынша білім алушылардың үлгерім сапасы **+2,08%** өсуінің шамалы үрдісі байқалады;

- 2022-2023 оқу жылының 3-ші және 4-ші тоқсанында **-1,94 % төмендеу динамикасы** байқалады;

-3-ші тоқсанда үлгерім сапасы 50%-дан қаланың орташа көрсеткішіне дейін 42 ОББҰ 4-ші тоқсанда 28 ОББҰ дейін, яғни 3-ші тоқсанмен салыстырғанда **-14 ОББҰ** азайды.

3-ші тоқсанның көрсеткіштерімен салыстырғанда ең төменгі динамиканы №50 мектеп-лицейі (-20,9%) және №94 мектеп-гимназиясы (-14,06%) көрсетті;

Үлгерім сапасы 60% - дан 70% -ға дейінгі ОББҰ саны 3-ші тоқсанмен салыстырғанда 8-ге азайып, 11 болды;

- гимназияларда көрсеткіштердің **теріс динамикасы байқалады, барлық төрт гимназия қалалық сапа көрсеткішінен 3-ші тоқсанда да, 4-ші тоқсанда да төмен;**

- орта мектептерде, мектеп-гимназияларда және гимназияларда **жаратылыстану-математикалық цикл пәндері бойынша сапаның төмендеу үрдісі** байқалады.

Қорытындылар негізінде білім беру ұйымдарының **мұғалімдері мен әкімшіліктері үшін келесі ұсыныстар жасауға болады:**

- 2022-2023 оқу жылындағы оқу пәндері, білім деңгейлері, сыныптар параллельдері және жекелеген сыныптар бойынша үлгерімді нақты талдау арқылы мектепшілік бақылау жүйесін бақылауды күшейту;

- мектепшілік бақылау іс-шарасының мерзімдері тәжірибеге бағдарланған және орындалатын етіп жасау;

- біліктілік санаттары бар, бірақ оқу пәні мен сыныбы шеңберінде білім алушылардың үлгерімі төмен педагогтерді анықтау мақсатында педагогтер контингентінің сапалық құрамы бойынша мектепте мониторинг жүргізу;

- әр түрлі нысандар арқылы білім алушылардың біліміндегі олқылықтардың орнын толтыру бойынша жұмысты жалғастыру: жобалар, пән бойынша сыныптан тыс жұмыстар, сыныптағы қосымша сабақтар және т. б.;

- білім алушылардың оқуға деген мотивацияларын қалыптастыру мақсатында ата-аналармен ынтымақтастықты жандандыру;

- педагогтерді әдістемелік сүйемелдеу бойынша мектептегі әдістемелік бірлестіктердің жұмысын жандандыру.

- Бір «3» бағасы бар және үздік, озат оқушылары жоқ параллельдермен жұмысты жандандыру.

Жоғарыда жасалған талдау негізінде әдістемелік орталықтың әдіскерлеріне ұсыныстар ұсынылады:

- оқу процесін ұйымдастыру мәселелері бойынша пән мұғалімдерімен нақты жұмыс жүргізу;

- білім алушылардың біліміндегі олқылықтарды жою жөніндегі жоспарды іске асыру бойынша жұмысты жетілдіру;

- мектепшілік бақылау жүйесін үйлестіру бойынша басшылардың орынбасарларымен жұмысты жалғастыру;

-2022-2023 оқу жылының 4-тоқсанында білім алушылардың үлгерім сапасын төмендетуге әсер еткен оқу пәндері бойынша педагогтерге әдістемелік қолдау көрсету.